

Brüsszel, 2022. június 13.
(OR. fr, en)

9766/22

ECOFIN 555
UEM 159
SOC 350
EMPL 232
COMPET 453
ENV 554
EDUC 223
RECH 346
ENER 262
JAI 817
GENDER 95
ANTIDISCRIM 75
JEUN 106
SAN 351

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9419/22 - COM(2022) 621 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Hollandia gazdaságpolitikájáról, amelyben véleményezi Hollandia 2022. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 621 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Hollandia gazdaságpolitikájáról, amelyben véleményezi Hollandia 2022. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

- (1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzust biztosít. Hozzájárul a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, egyúttal fokozza a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Támogatja továbbá a fenntartható államháztartás megerősítését, valamint közép- és hosszú távon ösztönzi a növekedést és a munkahelyteremtést. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott, tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022 júniusában aktualizálják az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2021. november 24-én elfogadta az éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2022. évi európai szemeszterét. A jelentés kellően figyelembe vette a 2021. május 7-én aláírt portói szociális kötelezettségvállalást, amely az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérének további végrehajtására vonatkozik. Az Európai Tanács 2022. március 25-én jóváhagyta a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság 2021. november 24-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Hollandiát azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is. A Tanács 2022. április 5-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2022. évi ajánlás), 2022. március 14-én pedig elfogadta az együttes foglalkoztatási jelentést.

⁴ A Tanács ajánlása (2022. április 5.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 153., 2022.4.7., 1. o.).

- (3) A világitárványból való kilábalás idószakában Ukrajna ellen indított orosz invázió jelentősen megváltoztatta a geopolitikai és gazdasági környezetet. Az inváziónak a tagállamok gazdaságára gyakorolt hatása többek között az energia-, élelmiszer- és nyersanyagárak emelkedésében, valamint a növekedési kilátások romlásában tükröződik. A magasabb energiaárak különösen az energiaszegénységben élő vagy az energiaszegénység kockázatának kitett legkiszolgáltatottabb háztartásokat, valamint az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett vállalkozásokat sújtják. Az Unió emellett az Ukrajnából menekülő emberek példátlan mértékű beáramlásával is szembesül. Az Oroszország által indított agresszív háború gazdasági hatásai különböző mértékben érintették a tagállamokat. Erre való tekintettel 2022. március 4-én – az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozattal⁵ – első ízben aktiválták a 2001/55/EK tanácsi irányelvet⁶, amely biztosítja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek számára az Unióban való jogszerű tartózkodás jogát, valamint az oktatáshoz és képzéshez, a munkaerőpiachoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a szociális ellátásokhoz való hozzáférést.

⁵ A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

⁶ A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

- (4) Az európai szemeszter a gyorsan változó gazdasági és geopolitikai helyzetet figyelembe véve 2022-ben újraindítja az átfogó gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációt, ugyanakkor a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentésben foglaltaknak megfelelően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási követelményeihez is igazodik. Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek a 2019. és 2020. évi európai szemeszter ciklusában kiadott releváns országspecifikus ajánlások összességét vagy egy jelentős részét érintik. A 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is, az e felülvizsgált, aktualizált vagy módosított tervek benyújtásának időpontjáig kiadott esetleges további országspecifikus ajánlások mellett.
- (5) A Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezését 2020 márciusa óta alkalmazzák. A Bizottság az „Egy évvel a Covid19-járvány kitörése után: a fiskális politikai válasz” című, 2021. március 3-i közleményében kifejtette azon álláspontját, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az uniós vagy az euroövezeti gazdasági aktivitásnak a válság előtti (azaz a 2019 végi) állapothoz viszonyított szintjét kell figyelembe venni. Az Európában zajló háborúval összefüggésben a megnövekedett bizonytalanság és a gazdasági kilátásokat övező számottevő lefelé mutató kockázatok, továbbá az energiaárak példátlan emelkedése és az ellátási láncok tartósan fennálló zavarai indokoltá teszik a Stabilitási és Növekedési Paktumban foglalt általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának 2023-ig történő meghosszabbítását.

- (6) A Hollandia 2021. évi stabilitási programjára vonatkozó tanácsi véleményt tartalmazó, 2021. június 18-i tanácsi ajánlásban⁷ alkalmazott megközelítés alapján az összesített költségvetési irányvonal jelenleg az elsődleges kiadások (amelyekbe nem tartoznak bele a diszkrecionális bevételi intézkedések és a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések, azonban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások igen) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető a legjobban⁸. Az összesített költségvetési irányvonalon túl – annak értékelése érdekében, hogy a nemzeti költségvetési politika prudens-e, és összetétele elősegíti-e a zöld és digitális átállással összhangban lévő fenntartható helyreállítást – figyelmet kell fordítani a (diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül és a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések nélkül számított) nemzeti finanszírozású⁹ elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására is.

⁷ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Hollandia 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 88. o.).

⁸ A költségvetési irányvonalra és annak összetételére vonatkozó, ebben az ajánlásban szereplő becslések a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésének alapjául szolgáló feltételezésekre épülő bizottsági becslések. A Bizottság középtávú potenciális növekedésre vonatkozó becslései nem tartalmazzák a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező, a potenciális növekedést adott esetben fokozó reformok kedvező hatását.

⁹ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből vagy más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadásokon kívüli kiadások.

- (7) A Bizottság 2022. március 2-án közleményt fogadott el, amelyben átfogó költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2023-ra (a továbbiakban: a költségvetési iránymutatás), amelynek célja a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjai előkészítésének a támogatása, és ezáltal a szakpolitikai koordináció erősítése. A Bizottság megjegyezte, hogy a 2022. évi téli előrejelzésben felvázolt makrogazdasági kilátások alapján a 2020–2022-ben követett, támogató jellegű aggregált költségvetési irányvonalról 2023-ban célszerűnek tűnik áttérni egy lényegében semleges aggregált költségvetési irányvonalra, ugyanakkor készen kell állni a változó gazdasági helyzetre való reagálásra. A Bizottság megállapította, hogy a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlásokban továbbra is differenciáltan kell kezelni a tagállamokat, és figyelembe kell venni az országok közötti esetleges átgyűrűző hatásokat. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjukban is juttassák érvényre az iránymutatást. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy szorosan nyomon követi a gazdasági fejleményeket, és szükség szerint – de legkésőbb az európai szemeszter tavaszi fordulójában, 2022 májusának végén – kiigazítja szakpolitikai iránymutatását.
- (8) A költségvetési iránymutatásnak megfelelően a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlások figyelembe veszik a gazdasági kilátások romlását, a fokozott bizonytalanságot és más lefelé mutató kockázatokat, valamint a Bizottság 2022. évi téli előrejelzéséhez képest magasabb inflációt. E megfontolások fényében a költségvetési válaszintézkedések részeként bővíteni kell a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, továbbá meg kell őrizni a legkiszolgáltatottabb háztartások vásárlóerejét, ezáltal célzott és átmeneti intézkedésekkel enyhítve az energiaárak megugrásának hatását, és mérsékelve a másodlagos hatásokból eredő inflációs nyomást. A költségvetési politikának változatlanul rugalmasnak kell lennie, hogy lépést tudjon tartani a gyorsan változó körülményekkel, ideértve az Oroszország által Ukrajna ellen folytatott agresszív háborúból fakadó, védelemmel és biztonsággal kapcsolatos kihívásokat, és az egyes tagállamokat – azok költségvetési és gazdasági helyzetétől függően – eltérően kell kezelnie, többek között azzal összefüggésben, hogy mennyire érinti az adott országot a válság és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek beáramlása.

- (9) Hollandia az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban 2022. április 29-én benyújtotta 2022. évi stabilitási programját. Hollandia még nem nyújtott be nemzeti reformprogramot, ugyanis a program a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét fogja képezni.
- (10) A Bizottság 2022. május 23-án közzétette a Hollandiára vonatkozó 2022. évi országjelentést. Az országjelentés értékelt a Tanács által 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása, valamint az új és kialakulóban lévő – többek között az ukrajnai orosz invázióból eredő – kihívások kezelése terén Hollandia által elért eredményeket. A jelentés értékelt továbbá a Hollandia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.
- (11) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Hollandia vonatkozásában részletes vizsgálatot végzett, amelynek eredményeit 2022. május 23-án közzétette. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Hollandia esetében makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Az országot sebezhetővé teszi különösen a magánszektor magas adósságszintje és a jelentős folyófizetésimérleg-többlet, amelynek országhatárokon átívelő hatása is van.

(12) A Tanács a 2020. július 20-i ajánlásában¹⁰ azt ajánlotta Hollandiának, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban 2020 és 2021 folyamán hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Hollandia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat. Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Hollandia államháztartási hiánya GDP-arányosan a 2020. évi 3,7 %-ról 2021-ben 2,5 %-ra csökkent. Hollandia költségvetés-politikai válasza 2021-ben támogatta a gazdasági helyreállítást, míg az ideiglenes szükséghelyzeti támogatási intézkedésekre fordított kiadások GDP-arányosan mind 2020-ban, mind 2021-ben 3,3 %-ot képviseltek. A Hollandia által 2021-ben hozott intézkedések összhangban voltak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedések ellensúlyozták. Az Eurostat által hitelesített adatok szerint az államadósság GDP-arányosan a 2020. évi 54,3 %-ról 2021-ben 52,1 %-ra csökkent.

¹⁰ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Hollandia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 122. o.).

(13) A 2022. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv realista. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2022-ben 3,6 %-kal, 2023-ban pedig 1,7 %-kal nő. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése hasonló reál-GDP-növekedéssel számol: 2022-ben 3,3 %-kal, 2023-ban pedig 1,6 %-kal. A 2022. évi stabilitási program szerint a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 2,5 %-ának megfelelő szinten marad, 2023-ban pedig a GDP 2,3 %-ára csökken. A 2022. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2022-ben várhatóan 53,1 %-ra, majd 2023-ban 52,7 %-ra mérséklődik. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re a GDP 2,7 %-ának, és 2023-ra 2,1 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. Ez magasabb a 2022. évi stabilitási programban foglalt 2022. évi hiány-előrejelzésnél, elsősorban azért, mert a 2022. évi stabilitási program csak részben tartalmazta a magas energiaárak miatt elfogadott intézkedéseket, és valamivel alacsonyabb a 2023. évinél, elsősorban a bruttó állóeszköz-felhalmozásnak és az egyéb kiadásoknak a Bizottság által várt alacsonyabb szintje miatt. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése alacsonyabb GDP-arányos államadóssággal számol: 2022-ben 51,4 %-kal, 2023-ban pedig 50,9 %-kal. A különbség a nominális GDP-re vonatkozó eltérő előrejelzésnek tudható be. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint a kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) potenciális növekedése 1,5 %-ra tehető.

- (14) 2022-ben a kormány fokozatosan megszüntette a Covid19-válságra válaszul hozott intézkedések többségét, így az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések kiadásai az előrejelzések szerint a 2021. évi 3,4 %-ról 2022-ben a GDP 0,9 %-ára csökkennek. A költségvetési hiányt befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása érdekében hozott intézkedések, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben a GDP 0,7 %-át fogják kitenni, 2023-ban pedig megszüntetésre kerülnek¹¹. Az említett intézkedések elsősorban a szegényebb háztartásoknak nyújtott szociális transzfereket és az energiafogyasztás után fizetendő közvetett adók mérséklését foglalják magukban. Ezeket az intézkedéseket ideiglenes intézkedésként jelentették be. Amennyiben azonban az említett energiaárak 2023-ban magasak maradnak, ezen intézkedések némelyike továbbra is hatályban maradhat. Ezen intézkedések egyike, nevezetesen az energiafogyasztás után fizetendő közvetett adók mérséklése nem célzott. A költségvetési hiányt emellett befolyásolják a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségei, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint mind 2022-ben, mind pedig 2023-ban a GDP 0,1 %-át fogják kitenni¹², valamint a védelmi kiadásoknak 2023-ban a GDP 0,1 %-ával megnövekedett költségei.
- (15) A Tanács a 2021. június 18-i ajánlásában azt ajánlotta, hogy Hollandia 2022-ben – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – folytassa a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy Hollandia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

¹¹ Az adatok a 2021 ősze óta hozott intézkedések éves költségvetési költségeinek szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹² A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából az Unióba érkező személyek teljes száma 2022 végére várhatóan fokozatosan eléri a 6 milliót és a földrajzi eloszlásukra vonatkozó becslés a meglévő diaszpóra méretén, a befogadó tagállam relatív népességén, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek Unión belüli tényleges eloszlásán alapul (a 2022. márciusi adatok szerint). Az egy főre jutó költségvetési költségek esetében a becslések a Bizottság Közös Kutatóközpontjának Euromod mikroszimulációs modelljén alapulnak, figyelembe véve mind a pénzügyi juttatásokat, amelyekre az érintettek jogosultak lehetnek, mind az olyan természetbeni juttatásokat, mint például az oktatás és az egészségügyi ellátás.

(16) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése és a Hollandia 2022. évi stabilitási programjában foglalt információk szerint 2022-ben a Tanács ajánlásával összhangban támogató jellegű, a GDP –2,6 %-ának megfelelő költségvetési irányvonal valószínűsíthető.¹³ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzések szerint 2021-hez képest stabil marad¹⁴. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2022-ban 0,0 százalékpontnak megfelelő, tehát semleges hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra.¹⁵ Hollandia ezért a Tanács ajánlásával összhangban fenn kívánja tartani a nemzeti finanszírozású beruházásokat. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2022-es növekedése az előrejelzések szerint 2,0 százalékpontos expanzív hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez a jelentős expanzív hatás magában foglalja a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak kezelésére irányuló intézkedések addicionális hatását (a GDP 0,7 %-a), valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,1 %-a), miközben várhatóan – más intézkedések mellett – az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és a megújuló forrásból előállított energia támogatására irányuló újabb éghajlat-politikai intézkedések a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben, az oktatás területén hozott intézkedések (átképzés, tanárképzés) pedig a GDP 0,2 %-ának megfelelő mértékben szintén hozzájárulnak a folyó kiadás nettó növekedéshez.

¹³ A mutató negatív előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított többletére utal, ami expanzív költségvetési politikát jelez.

¹⁴ A Bizottság lineáris kiadási profilon alapuló előrejelzései. A Bizottság még nem kapta meg Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

¹⁵ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,5 százalékpontos expanzív hatást gyakorolnak. Emögött részben az éghajlat-politika végrehajtásához a települések rendelkezésére bocsátott beruházási források, valamint az ifjúságra fordított többletfinanszírozás állnak.

- (17) A Bizottság a 2022. tavaszi előrejelzésében – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2023-ban a GDP +0,5 %-ának megfelelő költségvetési irányvonalra számít.¹⁶ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzések szerint 2022-hez képest változatlan marad. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2023-ban 0,1 százalékpontnak megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra¹⁷. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint 1,0 százalékpontos restriktív hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez magában foglalja a megnövekedett energiaárak kezelését célzó intézkedések kivezetésének hatását (a GDP 0,7 %-a).
- (18) A 2022. évi stabilitási program a költségvetési hiány fokozatos csökkenését vetíti előre: a hiány 2024-ben a GDP 2,5 %-ára csökken, 2025-ben azonban a GDP 2,9 %-ára nő. A költségvetési hiány tehát a tervek szerint a 2022. évi stabilitási program időhorizontjában a GDP 3 %-a alatt marad. Ezek az előrejelzések bizonyos további költségvetési konszolidációs intézkedéseket is feltételeznek, amelyek pontos definiálása még nem történt meg. A 2022. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2025-ig várhatóan nőni fog: 2024-ben 53,1 %-ra, majd 2025-ben 54,4 %-ra. A Bizottság elemzése szerint az államadósság fenntarthatóságát övező kockázatok középtávon közepesnek tűnnek.

¹⁶ A mutató pozitív előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított hiányára utal, ami restriktív költségvetési politikát jelez.

¹⁷ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,4 százalékpontos expanzív hatást gyakorolnak. Emögött részben az éghajlat-politika végrehajtásához a települések rendelkezésére bocsátott beruházási források, valamint az ifjúságra fordított többletfinanszírozás állnak.

- (19) A torz lakáspiaci viszonyok hozzájárulnak a lakásárak gyors emelkedéséhez és a háztartások jelentős eladósodásához, ezen keresztül pedig ahhoz, hogy gazdasági sokkhatások idején a háztartások kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek. A lakásárak 2021-ben jelentősen megugrottak (az éves növekedési ütem 15 % volt), és egyre több jel mutat arra, hogy a piac túlárazza a lakásokat, ami növeli a kockázatokat és a sebezhetőségeket. Annak ellenére, hogy fokozatosan csökkentik a jelzáloghitelek törlesztőkamatainak levonhatóságát az adóból, a csökkentés csak részleges, és a jelzáloghitel-törlesztés adókedvezményei továbbra is nagyvonalúak. Ez a viszonylag magas értékarányos hitelplafonokkal együtt erősen az eladósodás felé hajtja a háztartásokat. A magánbérlet piaca ugyanakkor továbbra is szűk és fejletlen. A bérlakáspiacon a jól működő középszegmens hiánya arra ösztönzi a háztartásokat, hogy a lakásbérlet helyett inkább vásároljanak, ami elősegíti a magas jövedelemarányos eladósodottságot és a pénzügyi sebezhetőséget. A torz lakáspiaci viszonyokat a kínálati oldal merev volta is erősíti. A viszonylag rugalmatlan lakáskínálat növeli annak kockázatát, hogy a lakások megfizethetőbbé tételére irányuló szakpolitikai törekvések a kereslet ösztönzésén keresztül végső soron további árnövekedést idéznek elő, és ezáltal a szóban forgó szakpolitikák eredeti céljait ássák alá.
- (20) Miközben a nyugdíjrendszer jól teljesíti a nyugdíjak megfelelősége és a költségvetési fenntarthatóság szempontjából, a foglalkoztatói nyugdíjrendszerben (második pillér) hiányosságok mutatkoznak a nemzedékek közötti szolidaritás, a nyugdíjjogosultságok átláthatósága és a rugalmasság terén. A második pilléres nyugdíjjárulékok magasak, és potenciálisan jelentős kiigazítást igényelnének a nyugdíjalapok mérlegének egyensúlyba hozásához. A nagy összegű kötelező megtakarítások a folyó fizetési mérleg többletét is növelik. A nyugdíjrendszer reformja reziliensebbé tehetné a nyugdíjalapokat a sokkhatásokkal szemben. A nyugdíjreform általános elveiről 2019-ben elfogadott keretmegállapodás nyomán a kormány és a szociális partnerek 2020 júniusában megegyeztek a második pilléres szerződések új rendszeréről. A tervezett reform összességében a nyugdíjrendszer legfontosabb sebezhetőségeit igyekszik orvosolni. A megállapodás szerinti nyugdíjreform végrehajtását célzó jogalkotási intézkedéseket a holland parlament várhatóan 2022 folyamán megvitatja és elfogadja. Ezt követően a legfontosabb kihívás a reform maradéktalan végrehajtása lesz, amely alapos nyomon követést igényel majd.

- (21) Hollandia 2021. december 22-én, 2021. december 23-án, valamint 2022. március 22-én nyújtotta be az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁸ előírt partnerségi kohéziós politikai programokat. Az (EU) 2021/1060 rendelettel összhangban Hollandiának a 2021–2027-es kohéziós politikai alapok programozása során figyelembe kell vennie a vonatkozó országspecifikus ajánlásokat. Ez előfeltétele annak, hogy a kohéziós politikai alapokból nyújtandó pénzügyi támogatás eredményesebbé váljon és a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítsa, egyúttal előmozdítja az említett kohéziós politikai alapok és más uniós eszközök és alapok közötti koordinációt, kiegészítő jelleget és koherenciát. A kohéziós politikai programok sikeres végrehajtása a zöld és digitális átállást, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztést támogató beruházások szűk keresztmetszeteinek felszámolásától is függ.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

(22) A rugalmas foglalkoztatás aránya továbbra is magas, és a munkaerőpiac jelentős részét teszi ki Hollandiában. Ez növeli a munkaerőpiac szegmentációjának veszélyét. E foglalkoztatási formák igénybevételét jelentősen befolyásolják intézményi tényezők és nemzeti szakpolitikai választások, például az adóügyi megítélés eltérései (az alkalmazottat nem foglalkoztató önfoglalkoztatók esetében), a társadalombiztosítási jogosultságok rendszere és a munkavállalói védelem szabályai. Ezek az egymástól eltérő hatások és intézményi tényezők komoly pénzügyi (ellen)ösztönzést jelentenek, és – különösen a munkaerőpiac peremén – torz viszonyokat eredményeznek. A Covid19-világjárvány szintén ráirányította a figyelmet a szegmentált munkaerőpiachoz és az egyes csoportok hátrányos foglalkoztatási és szociális helyzetéhez társuló kockázatokra, valamint azokra a jelentős kihívásokra, amelyekkel a – gyakran elégtelen betegségi, rokkantsági, munkanélküliségi és öregségi biztosítással rendelkező – önfoglalkoztatók szembesülnek a megfelelő szociális védelemhez való hozzáférés terén. Emellett további, az önfoglalkoztatók munkavégzésre irányuló jogviszonyának minősítésére vonatkozó előírások egyértelműbbé tételét és az alkalmazandó szabályok betartását célzó intézkedésekkel elősegíthető lenne a színlelt önfoglalkoztatás eseteinek csökkentése.

- (23) A munkaerőhiány tovább nőtt, és a gazdaság általános helyreállításával és a munkaerő iránti kereslet növekedésével számos ágazatban még általánosabbá vált. A munkaerőpiaci előrejelzések szerint a szűk munkaerőpiac a jövőben is megmarad, különösen az oktatásban, az egészségügyben, a műszaki munkakörökben és az információs és kommunikációs technológiai ágazatban. Rövid távon nagyon nagy munkaerőhiány várható az építőiparban is. Tartani kell attól, hogy a szűk munkaerőpiac akadálya lesz a zöld és a digitális átálláshoz szükséges nagy beruházások végrehajtásának. Ugyanakkor léteznek kihasználatlan vagy nem eléggé kihasznált munkaerőpiaci lehetőségek, különösen a migráns háttérű munkavállalók alacsonyabb foglalkoztatási rátáját és a részmunkaidős foglalkoztatás nagymértékű jelenlétét tekintve. Tovább mérséklődhetne a munkaerőhiány és csökkenhetne a bérek és a nyugdíjak terén a nemek között fennálló átlagos egyenlőtlenség, ha a részmunkaidőben foglalkoztatottak (sokan közülük nők: 2021-ben a munkahellyel rendelkező nők 62,5 %-a dolgozott részmunkaidőben) ösztönzést kapnának a ledolgozott munkaóraszám növelésére. Az inaktív (azaz nem dolgozó és állást sem kereső) személyek, a hosszú távon munkanélküliek és a munkaerőpiac peremére szorultak célzott és igényre szabott intézkedésekkel történő aktivizálása és tovább- vagy átképzése segíthetne enyhíteni a munkaerő- és a szakemberhiányt, egyúttal pedig előmozdíthatná az esélyegyenlőség és az aktív befogadás ügyét.
- (24) Az Unió állam-, illetve kormányfői által a versailles-i nyilatkozatban meghatározott megbízatásra válaszul a REPowerEU tervre irányuló bizottsági javaslat célja az, hogy a lehető leghamarabb megszüntesse az Unió függőségét az Oroszországból importált fosszilis tüzelőanyagoktól. E célból a Bizottság azt tervezi, hogy a tagállamokkal párbeszédet folytatva meghatározza a legmegfelelőbb nemzeti, regionális és uniós szintű projekteket, beruházásokat és reformokat. Ezen intézkedések célja általában véve a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése és a fosszilis tüzelőanyagok Oroszországból történő behozatalának kiváltása.

(25) Az ország nagymértékben függ a fosszilis tüzelőanyagoktól. A 2020. évi adatok szerint az oroszországi fosszilis tüzelőanyagoktól való függés a szén (54 %) és a nyersolaj (26 %) esetében az uniós átlaggal azonos mértékű, a földgáz esetében pedig az alatt van (30 % kontra 44 %).¹⁹ Az ország energiaszerkezetén belül a kőolaj (39 % kontra 33 %) és a földgáz (44 % kontra 24 %) részaránya nagyobb az uniós átlagnál, a széné pedig kisebb (6 % kontra 11 %). A fosszilis tüzelőanyagok szerepe összességében csökkenthető lenne a megújuló energiaforrások és a villamos energia hasznosítására irányuló beruházások növelésével, az infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek megszüntetésével és az energiahatékonyság ösztönzésével. Az Unió által 2030-ra kitűzött megújulóenergia-célértékek teljesítéséhez elengedhetetlen az ez irányú erőfeszítések növelése. Hollandia 2020-ban az ötödik legrosszabb teljesítményt nyújtotta a tagállamok között a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a teljes bruttó energiafogyasztáson belüli részarányát tekintve, és azon tagállamok közé tartozott, amelyek 2020-ban a megújuló energia részarányát tekintve a legtávolabb voltak a megújuló energiával kapcsolatos 2030-as uniós céloktól. A megújuló energiaforrások szerepének növelése, valamint a megújuló forrásból előállított energiának az előállítás helyétől a fogyasztás helyére való eljuttatásához szükséges hálózati kapacitás növelése további beruházásokat tesz szükségessé. Különösen fontos a hálózat kapacitásának bővítése, hiszen 2021-ben tovább nőttek a villamosenergia-hálózat kapacitáskorlátai, ami késésekhez vezetett a megújulóenergia-projektek megvalósításában. A megújuló energiaforrások hasznosításával kapcsolatos közigazgatási eljárásokat tovább lehetne egyszerűsíteni és karcsúsítani. A földgázhoz kapcsolódó új infrastrukturális és hálózati beruházásoknak lehetőség szerint időtállóknak kell lenniük olyan szempontból, hogy a fenntartható üzemanyagokra való későbbi átállításuk révén biztosítható legyen hosszú távú fenntarthatóságuk. Emellett az energiahatékonyság növelése költséghatékony módja a széndioxid-kibocsátás és a – részben Oroszországból származó – fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésének. Ezzel összefüggésben kihasználatlan lehetőségek rejlenek az épületek esetében az épületkorszerűsítésben, illetve a hőszivattyúk és a távfűtés alkalmazásának bővítésében, az energiaintenzív iparágak esetében pedig a villamos energia és a tiszta energia szerepének növelésében.

¹⁹ Eurostat (2020), Az orosz import részesedése a földgáz, a nyersolaj teljes importjából. Az EU-27 átlagát tekintve a teljes behozatal az EU-27-en kívülről származó behozatalon alapul. Hollandia esetében a teljes behozatal magában foglalja az EU-n belüli kereskedelmet is.

Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, valamint a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyság növelésére vonatkozó törekvések további fokozására lesz szükség ahhoz, hogy Hollandia megfeleljen az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag célkitűzéseinek.

- (26) A közlekedési infrastruktúrára irányuló további beruházások segíthetnek a szűk keresztmetszetek megszüntetésében és a fenntartható mobilitás támogatásában. A vasúti és a közúti infrastruktúra túlszűfolt. A hollandiai vasúthálózat kihasználtsága a legnagyobb Európában. Az országos vasúthálózat kapacitásának növelése érdekében Hollandiában jelenleg folyamatban van az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer kiépítése. Becslések szerint 2019-ben a közúti forgalomtorlódások, bár valamivel az uniós átlag alatt voltak, Hollandia éves GDP-jének 4 %-ával megegyező összeget emésztettek fel. A hollandiai közlekedési csomópontok (rotterdami kikötő, Schiphol repülőtér) fontossága miatt a fenntartható mobilitással összefüggő infrastruktúra-fejlesztési beruházások kedvező tovagyrűző hatást fejthetnek ki az egységes piacon, és tovább csökkenthetik az ország nagy kőolajfüggőségét (39 % az energiaszerkezeten belül 2020-ban).
- (27) A túlzott mértékű nitrogénlerakódások károsítják a környezetet, és hátráltatják az építőipari és a mezőgazdasági tevékenységet. A nitrogéntöbblet négyszerese az uniós átlagnak, a hektáronkénti ammóniakibocsátás pedig a legmagasabb Európában. A nitrogénlerakódás túlságosan nagy ahhoz, hogy elérhetőek legyenek a biológiai sokféleség területén kitűzött célok, miközben a vízminőséget is rontja, olyannyira, hogy Hollandia nem képes megfelelni a 91/676/EGK tanácsi irányelv²⁰ (nitrátirányelv) küszöbértékeinek. Az Államtanács egy 2019-es ítéletéből fakadóan a holland kormányoknak intézkedéseket kell hoznia a Natura 2000 területeken tapasztalható nitrogénlerakódás csökkentésére. A nitrogénlerakódás további csökkentéséhez fenntarthatóbbá kell tenni mezőgazdaságot, ami jelentős beruházásokat igényel. A nitrogénlerakódás 45 %-a a mezőgazdaságból, mindenképp az intenzív állattartásból származik. Az Unió tagállamai között Hollandiában a legnagyobb az állatállomány-sűrűség.

²⁰ A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o.).

- (28) Míg a klímasemlegességre való átállás és a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének felgyorsítása számos ágazatban jelentős szerkezetátalakítási költségekkel fog járni, Hollandia a kohéziós politika keretében igénybe veheti az igazságos átmenet mechanizmust, hogy enyhítse az átállás társadalmi-gazdasági hatásait a leginkább érintett régiókban. Emellett a foglalkoztatási lehetőségek javítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében Hollandia igénybe veheti az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel²¹ létrehozott Európai Szociális Alap Pluszt is.
- (29) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2022. évi stabilitási programot, és véleményét²² az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (30) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2022. évi ajánlásban meghatározott ajánlások végrehajtása érdekében. Hollandia esetében ezt különösen az 1. és 3. ajánlás tükrözi.
- (31) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2022. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az 1. és 4. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2022. évi ajánlás, köztük különösen az euroövezetre vonatkozó első ajánlás végrehajtásához is. Az 1. és a 4. ajánlásban említett költségvetés-politikai és más szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak többek között a nagy folyófizetésimérleg-többletthez kapcsolódó egyensúlyhiányok kezeléséhez. Az 1. ajánlás szerinti intézkedések emellett a magánszektor nagy adósságából fakadó egyensúlytalanságok kezelését is elősegítik,

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).

²² Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése alapján.

AJÁNLJA, hogy Hollandia 2022-ben és 2023-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban biztosítsa, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Álljon készen arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával fokozza a zöld és digitális átállásra, illetve a RePowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A 2023 utáni időszakban folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére irányuló költségvetési politikát. Többek között a magánbérlet-ágazat fejlesztésével és lakáskínálat-növelő intézkedésekkel csökkentse a háztartások adósságvállalási kedvét és a lakáspiaci torzulásokat. Iktassa törvénybe és hajtsa végre a 2019. és a 2020. évi megállapodások szerinti nyugdíjreformot.
2. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politikai programok végrehajtásának megkezdése céljából gyorsan zárja le a programozási dokumentumokról a Bizottsággal folytatott tárgyalásokat.

3. Javítsa az alkalmazottat nem foglalkoztató önfoglalkoztatók megfelelő szociális védelemhez való hozzáférését, kezelje a színlelt önfoglalkoztatás jelenségét, és csökkentse a rugalmas vagy részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzőit. Kezelje a munkaerő- és a szakemberhiányt különösen az egészségügyben, az oktatásban, a digitális és a műszaki munkakörökben és az építőiparban, egyebek mellett azzal, hogy mozgósítja a nagy arányú részmunkaidős foglalkoztatásból és a migráns háttérű munkavállalók alacsonyabb foglalkoztatási rátájából adódó kihasználatlan munkaerőpiaci potenciált. Erősítse meg a tovább- és az átképzési lehetőségeket különösen a munkaerőpiac peremére szorultak és az inaktívak számára.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget, ennek érdekében – különösen a hálózati infrastruktúrára irányuló kiegészítő beruházások és az engedélyezési eljárások további egyszerűsítése révén – gyorsítsa fel a megújuló energiaforrások szerepének növelését, különösen az épületek vonatkozásában javítsa az energiahatékonyságot, továbbá gyorsítsa fel a fenntartható közlekedésre és a fenntartható mezőgazdaságra irányuló beruházásokat.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök